

Kapitalismi Vanhuusasteellaan Britanniassa

Nykyinen aika tarjoaa tiedonhaluisille työläisille perin mielenkiintoisia ajattelun aiheita. Yhtäällä on kapitalismi vielä nousukaudessaan, toisaalla huippunsa saavuttanut ja ompe jo vakavia vanhuudenkin oireita havaittavissa. Syntyy, elää ja kuolee, aivan kuin ihminenkin. Näin on läynyt ennen kapitalismi vallinneille yhteiskuntamuodoille, samoin tulee käymään tälle nykyiselle järjestelmälle.

TÄMÄN kirjoituksen tarkoituksena on lyhyesti osoittaa, että Englannissa, missä vallitseva kapitalistinen tuotantotapa on kehittynyt aikaisemmin kuin missään muussa maassa, kapitalismi elää nyt jo vanhuutensa päiviä; sellaista kehitysjaksoa, jossa se ei enää kasva vaan jatkuvasti menee alaspäin. Sillä on edessään pulmia, joiden yli se ei voi millään keinolla päästä. Yksi sellainen on työttömyyspula, jota yhdeltäpuolen käsitellään myöskin liikakansoittumisena, jota se ei kuitenkaan ole.

Luokkaamme ensin katsaus Englantiin teollisuus- ja kauppamaana ja samalla sen läheisempään menneisyyteen.

Brittiläinen varallisuus perustuu suureksi osaksi sen kivihillen kotimaiselle käytölle ja uloslähetykselle, sanoo taloustieteilijä Scott Nearing, joten meidän tarvitsisi oikeastaan tutkia vain tätä yhtä tuotantoalaa, saadaksemme melko hyvän kuvan siitä, mihin Brittien nykyinen järjestelmä on menossa. Katsomme nyt kuitenkin tutkittavaamme enemmän yleispiirteisesti.

Yhdeksästoista vuosisata vielä oli Englannin kapitalisteille laajentumisrikasta aikaa. Sen mahtava kauppalaivasto halkaisi kuohupäitä "maailman seitsemällä merellä", kuljettaen raaka-aineita lukuisista alusmaistaan emämaahan ja sieltä taas takaisin valmiina tuotteina ympäri maailman, lisäksi kuljettaen rautaa muiden maiden kapitalisteille. Hiiltä oli runsaasti, ei ainoastaan kotimaisen teollisuuden käyttöä varten, vaan myöskin uloslähetettäväksi. Tämä takasi ehtymättömät kultavirrat kaikkialta Lontoon rahamiehille, jotka tietysti sitä — kultaa — toisen pään kautta jälleen sijoittivat teollisuuteen ja kauppaan ja suorastaan lainasivat ulkomaille. Yhdysvaltain kapitalistien ulkomaalainoista puhu-

taan ja kirjoitetaan paljon ja on siinä aihetta, mutta Englannin kapitalistien antamat lainat kuitenkin yhteenaikaan jo olivat puolta suuremmat — noin 28 biljoonaa dollaria. Mikä suunnaton tulo on tuollaisesta summasta, vaikkei siitä saisi korkoa enempää kuin 6 prosenttia?

Vähitellen kuitenkin alkoivat Englannin alusmaat kehittää omaa teollisuuttaan, jota maailmansota oikein ilmiömäisesti joudutti. Nelivuotinen sota kulutti niin tavattomasti, että Englanninkin oli esiinmanattava kaikki tuotantokyky, mikä suinkin oli mahdollista. Untta ja parempaa tuottamiskoneistoa ja työtehoa kehitettiin tulisella kiireellä, sekä emämaassa että alusmaissa, josta seurauksena tuottavaisuus kutakin työläistä kohden nousi aivan satumaisesti. Mutta sota loppui — ja sota-ajan kulutus. — Tuotantoteho kuitenkin jäi.

Mitä seurasi?

Sensijaan että alusmaat edelleenkin olisivat emämaalle sen tuotteiden kaatopaikkana, ne itsekin jo ovat kohonneet ja parhaillaan kohoavat liikatuotannon asteelle. Niillä itsellään alkaz olla omat ylituotannon pulansa, seurauksena työttömyys ja muut.

Sota oli raskas isku niin Englannille kuin muillekin sotaan osaaottaneille maille Euroopassa, kuuluvatpa sitten nimellisesti voittajain tai voitettujen puolelle. Ja kuten luonnollista, joutuu työtätekevä luokka aina kaikessa kantamaan raskaimman taakan vallitsevan järjestelmän alaisena. Sodan menetykset olisi pitänyt saada korvatuksi, päästä "normaaliin", moutta miten? Eutistä enemmän imeä sitä, josta suunnattomat rikkauudet ennenkin on imetty — työvoimaa, työtätekevää ainesta. Mutta kaikella on rajansa. Jo kiihtyy Englanninkin työväestö, joka yleensä tuu-

netaan harkitsevana ja maltillisena. Syntyy suuria lakkoja, jopa viimein yleislakko, jonka johdosta koko maan kapitalistisen järjestelmän perustukset vapisivat. Vielä kuitenkin ei lopullisesti ratkaistu historian suurinta taistelua — työn ja pääomau välistä — vielä jäi riistojärjestelmä vallitsemaan, mutta ankaran iskun se oli saanut.

Sensijaan että olisi päästy "normaaliin", onkin Englannissa hiljalleen menty taaksepäin. Tuotantoelämä ehtyy, tuotteille ei löydy markkinoita. Niin on käynyt muiden muassa sellaisissa tärkeissä teollisuuksissa kuin kivihiili, rauta, teräs j.n.e. Englannin kapitalistien talous on joutunut asteelle, jossa sen täytyy käydä käsiksi ennen kasattuun, siis rappentumisasteelle.

Yhtenä sängen vakavana pulmana on jo kauan aikaa ollut kroonillinen työttömyys, joka ansaitseekin erikoisen huomion. Käymme nyt käsiksi siihen.

Kaikista valtaanyrkinneiden ja vallassaolleiden puolueiden lupauksista huolimatta, mitä on tehty työttömyyden poistamiseksi, tai ainakin lieventämiseksi, on Englannissa sellaisen työttömien joukko, mikä hallitukselta saa viikottaista avustusta, tälläkin kerralla yli 1,200,000. Tämä joukko nielee, vaikka avustus on vähemmän kuin 5 dollaria viikossa henkilöä kohden, noin 500 dollaria minuutissa; suunnitelee puolet siitä, minkä hallitus kuluttaa sotatarusteluihin. Yhteen aikaan täten luokiteltujen työttömien lukumäärä oli jo 2,558,000.

Monilla kokonaisilla suurilla alueilla ovat työläiset ikäänkuin maailmanloppua odottamassa. Kaikki on valmista. Sellaisia alueita tiedetään olevan m. m. Northumberlandissa, Durhamissa, Monmouthshiressa ja South Walesissa. 200,000 kaivostyöläistä on ollut joutilaana yhtämittaisesti 8 vuotta. Tähän kun lisätään vaimot ja lapset, saamme hyvinkin miljoonan käsittävän joukon. Sukupolvi toisensa perään on mainituilla alueilla satatuhansinen työläisjoukko elänyt hiilenkaivamisesta saamallaan palkalla. Nyt se on loppunut, miniaaksi. Englannissa on tällaisia alueita tofuttu nimittämään hävitetyiksi alueiksi, joihin useasti viitataan kun tulee kysymykseen sodan hävittämät seudut muissa maissa.

Tietysti ei työttömät Englannissa rajoitu tuohon mainittuun 1,200,000. Eihän näissä las-

kelmissä ole otettu lukuun vaivasapua saavia, ei sotainvaliideja j.n.e. Ainoastaan ne, jotka valtiolta saavat viikottain apua, joka tietysti annetaan vain silloin kun henkilöllä ei ole enää tilapäistöitäkään saatavissa. Mitä nuo almujen saajat ajattelevat? Minkälaisiksi tuollainen tilanne kehittää heidät? Miten he suhtautuvat vallitsevaan järjestelmään? Siinä on ajattelun aihetta.

Mitä pitäisi tehdä noiden työttömien kanssa? Yksi hallitusryhmä toisensa perään on koettanut sitä ratkaista; siirtää joutilaiksi tulleita työläisiä uusille työaloille ja edistää siirtolaisuutta kuningaskunnassa, mutta kaikki perin huonoilla tuloksilla. "Työväenhallituskin" on jo taasen puolisen vuotta ollut hallituksen peräsimessä, mutta mitä se on tässä suhteessa saanut toimeksi? Ei yhtään mitään. Vastapuolueet tietysti tätä seikkaa käyttävät hyväkseen tulevaisuudessa.

Uusia työmaita ei ole löytynyt samassa mitassa kuin vallitsevista teollisuuksista on työläisiä pois potkittu. Työttömien Canadaan, Australiaan ja muihin Englannin siirtomaihin suuremmassa määrin kuljettaminen on myöskin täydellisesti epäonnistunut. Esimerkiksi mainittakoon, että kun emämaasta siirtyi Canadaan 100,000 vuosittain, vuosien 1909 ja 1913 välillä, on siirto vuodesta 1922 ollut vain vähän yli 50,000. Australiaan on siirtolaisuus emämaasta saman ajan sisällä vähentynyt 55,000:sta 40,000:teen.

Miksi noin epäonnistuttu?

Moniakin syitä, joista en kuitenkaan tässä lähde pitemmästi selvää tekemään. Mainittakoon vain se, että ei ole niinkään helppoa esim. vanhemmalla iällä saapuneen ja vain hiiltä kaivamaan tottuneen miehen alkaa jälleen kaikki undelleen jossakin Canadian vilja-aavikolla tai Australian lammasmailla, varsinkaan kun ei ole varoja, että pääsisi edes ki-tuiseen alkuun.

Vielä ottakaamme huomioon, miten suuri tämä työttömien joukko on — ja kaikkesta päättäen tulee kasvamaan — siitä huolimatta, vaikka syntyväisyyskin on jatkuvasti pienentynyt menneinä vuosikymmeninä, ollen se nyt ehkä 16.6 tuhatta asukasta kohden, siis alempi jo kuin Ranskassa. Vuotena 1876 se oli 36.3 tuhatta kohden. Ero siis aivan kerrassaan suuremmin.

Alaspäin menoa siis joka puolella. Eikä sitä voi ehkäistä "työväenhallitus" enempää kuin kapitalistitkaan. Rappautumisen syyt ovat itsessään tuotannollisessa elämässä ja voivat siis poistua vain koko tuotantosysteemin perinpohjaisen muutoksen kautta, jonkalaista muutosta kohden Englannissa nykyään kaikis-

ta vastaanpöngittäjien yrityksistä luolimatta jatkuvasti kuljetaan.

Suuremmat mullistukset Englannissa eivät missään tapauksessa voi enää olla kovin kaukana.

Tuon pitäisi meihin palkkaorjiin vaikuttaa kiihoittavasti, intoa luoden, eikä suinkaan päinvastoin. — Marty.

Tulilinjalle

Kirj. Anna Maljanen

*Vihan nuolet ne ilmassa lentää
Salajuonia yllämme entää,
Ja sorron säkenet ympäri lyö.
Ne polttaa, pinnalle jälkiä syö.
Viel' vuosienkin takaa nuo arvet
Saavat isketyt ne tuomata kai;
Ne menneitten myrskyjen jäljet,
Vaikk' pintahan syöpyi ne vain.*

*Mutta myrskyssä syöpynyt runko
Uutta eloa kun saapi se taas;
Yhä oksia uusia vain versoo,
Vaikk' taipui, ei makaa se maass'.
Niin uljaat kuin huippuiset vuoret
On oksat sen virkөөt, nuoret —
Ei murru, vaikk' riehuen tuulee,
Vaan varttuu, kun myrskyjä kuulee.*

* * *

*Ah, jospa tää ihminenkin kerran
Lailla kestäis' tuon metsikön herran,
Oisi saavutus sellainen suurta.
Se kasvattaisi elämän juurta,
Sekä poistaisi toivottomuutta;
Loisi kiihtuneelle iloa uutta.
— Tämä tulos ois joukkojen työstä:
Vuostuhansien päästäis' jo yöstä.*

*Tulilinjalle kerran kun käydään,
Sortovaltaa me yhtenä lyödään;
Kun juomme tään kalkkimme karvaan,
Solidarisuus voittavi varmaan.
Käsi kädessä kun taistoon käydään,
Niin vihollinen ainaaksi lyödään.
Näin pelotta kun tartutte työhön,
Sorron häädämme unholan yöhön.*

